

SÆRUTSKRIFT

Samlet saksframstilling

Gausdal kommune

SAKNR	STYRE/RÅD/UTVALG:	MØTEDATO:
0075/04	Formannskapet	17.09.2004
0082/04	Kommunestyret	30.09.2004

Ark.: 232

Lnr.: 007442/04

Arkivsaksnr.: 04/01053

Saksbehandler: Marit Bråten Homb

HØRING OM SKATTEOPPKREVERSUTVALGETS UTREDNING NOU 2004:12 BEDRE SKATTEOPPKREVING

Vedlegg: **Ingen**

Andre saksdokumenter (ikke utsendt):

- Finansdepartementets utsendelse til høringsinstansene – datert 18.06.04
- Brev fra Kommunenes Sentralforbund (KS) – datert 02.07.2004

SAMMENDRAG:

Skatteinnkrevingen og arbeidsgiverkontrollen bør fortsatt være et kommunalt ansvar.

SAKSOPPLYSNINGER:

I dag utfører de kommunale skatteoppkreverne innkreving av inntektsskatt, formuesskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift på vegne av alle skattekreditorene. Det vil si på vegne av staten, fylkeskommunene, kommunene og folketrygden. I tillegg har også skatteoppkreverne ansvaret for arbeidsgiverkontrollen. I 2004 omfatter fellesinnkrevingen snaut 400 milliarder kroner, herav ca. ¼ til kommunene og fylkeskommunene.

Flertallsinnstillingen i NOU 12:2004 tilrår at skatteoppkrevingen statliggjøres og det er enstemmig innstilling vedrørende en del funksjonelle tiltak (disse uavhengig organiseringen).

Utvalget har vurdert tre ulike alternativer for organiseringen av skatteinnkrevingen:

- Kommunal modell (som i dag)
- Blandet modell (modell med forskjøvet oppgavefordeling)
- Statlig modell

Utvalgets flertall (5 mot 2) har falt ned på den statlige modellen som mest naturlig.

Gjennomgående for de to siste modellene er at skatteregnskap med fordeling og avregning,

veiledning og informasjon, arbeidsgiverkontroll og frivillig inn-/utbetalinger overføres til ligningskontoret . Det vil si til samme instans som er fastsettingsinstans for skatt.

I den blandede modellen er det tenkt at tvangsinnfordring av skatt, skattetrekk og arbeidsgiveravgift fortsatt skal foregå ved skatteoppkreverkontorene. Videre forutsettes det at skattefogden fortsatt skal forestå innkrevingen av merverdiavgift og arveavgift. Denne modellen vil innebære betydelig reduksjon av bemanning på skatteoppkreverkontorene.

I den statlige modellen er all tvangsinnfordring tenkt lagt til statlige regionoppkreverkontorer. Det vil kunne medføre en sterk sentralisering, jmf. Etatens overtagelse av kontroll og revisjon av skatteregnskapet, der hele landet nå er delt i fem regioner.

Skatteoppkreverutvalgets mindretall består av KS sin representant samt representanten fra NKKF (Norges kemner og kassereforbund). Mindretallet gikk inn for fortsatt kommunal skatteinnkreving.

KS sitt syn på skatteinnkrevingen ligger fast, og etter råd fra KS sitt sentrale Rådmannsutvalg, fattet Sentralstyret i KS den 18.05.04 følgende enstemmige vedtak:

- 1. KS mener at skatteinnfordringen fortsatt må være kommunal eller felleskommunal oppgave. Erfaringene vi har med skatteinnkreving som en kommunal oppgave er svært positive. Blant annet av hensyn til innbyggernes rettssikkerhet, skatteinnkrevingens brukervennlighet, ivaretagelse av lokaldemokratiet gjennom folkevalgt innsyn og kontroll, og ikke minst den gode løsningsgraden for inndrivelse av skattekrav, gjør at KS mener at skatteinnkrevingen fortsatt må være en kommunal oppgave.*
- 2. Kvaliteten på skatteinnkrevingen i Norge er meget god. KS mener det finnes flere forbedringsmuligheter som kan ytterligere forbedre skatteinnkrevingen i Norge. De kan gjennomføres innen rammen av fortsatt kommunalt og lokalt ansvar for skatteinnkrevingen.*

KS nevner i sitt brev enda flere argumenter for fortsatt kommunalt ansvar;

Høy løsningsgrad/gode resultater. Kommunal skatteinnkreving har i snitt en løsningsgrad på 99% av utliknet skatt, og er med det i verdenstoppen. Hovedårsaken til det er nærhet til skattyter, der kommunikasjon og oversikt er helt vesentlig. Hvilken effekt en eventuell statliggjøring vil ha på dette punktet er ikke avklart.

God rettssikkerhet. Det bør være avstand mellom fastsettelse og innkreving av skatt. Dette har også tidligere vært slått fast som et grunnleggende prinsipp i tidligere utredninger og Stortingsbehandlinger.

God brukerservice. Landsomfattende brukerundersøkelse gjennomført av Norsk Gallup i 2002 dokumenterte at kommunale skatteoppkreverkontorer scorer vesentlig bedre enn de statlige skattekontorene når det gjelder tilgjengelighet, kundebehandling, saksbehandling, informasjon og forutsigbarhet i saksbehandlingen. En evt. Statliggjøring og sentralisering vil således kunne føre til dårligere tilgang til offentlige tjenester i lokalmiljøene.

Kommunalt økonomisk selvstyre. Fortsatt kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen bidrar til å opprettholde det kommunale økonomiske selvstyret. Det er avgjørende for et levedyktig,

lokalt demokrati å kunne påvirke eget inntektsgrunnlag, og det skal være en positiv sammenheng mellom den økonomiske utviklingen i lokalt næringsliv og nivået på lokale, offentlige budsjetter. Forslaget om å gjeninnføre bedriftsskatt som kommunal inntektskilde er ett eksempel på tiltak som er ment å etablere en slik positiv økonomisk sammenheng mellom lokalt næringsliv og kommunene. Dersom ansvaret for innkreving overføres til staten og innkrevingskompetansen i kommunene dermed faller bort, reduseres kommunenes muligheter for å kunne påvirke sitt inntektsfundament, og fremtidige inntektsreformer vil bli vanskeligjort.

Folkevalgt innsyn og kontroll. Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen gir grunnlag for folkevalgt innsyn og kontroll, blant annet gjennom de allerede etablerte skatteutvalgene. Eventuell statliggjøring og sentralisering vil medføre et "ugjennomsiktig" system med store, statlige sektorkontorer og reduserte muligheter for folkevalgt innsyn.

Effektiv drift og ressursbruk pga synergieffekter. Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen medfører effektiv drift og ressursbruk ved at skatteinnkrevingen gjennomføres i det samme miljø som ivaretar kommunens innkreving av kommunale avgifter og kommunal fakturering. Dermed blir det også mulig å opprettholde levedyktige innkrevingsmiljøer i de små kommunene.

Distriktpolitiske hensyn ivaretas. Kommunalt ansvar for skatteinnkrevingen har positive distriktpolitiske konsekvenser. Dagens desentraliserte lokalisering innebærer at det opprettholdes innkrevingsmiljøer og arbeidsplasser i utkantstrøk og betyr også at lokalt næringsliv har kort vei til en av sine viktigste, offentlige samarbeidspartnere. En eventuell statliggjøring vil bety sentralisering og en reduksjon av antall kontorer ned til ca 25% av i dag, hvilket vil ha negative distriktpolitiske konsekvenser.

Dagens skattebetalingsordning fungerer godt. Den foreslåtte statlige organisasjonsmodellen innebærer at dagens velfungerende skattebetalingsordning erstattes av statlig tvangsinnfordring. Man legger opp til en egen tvangsinnfordringsinstans. Skattytere vil oppleve stigmatisering, ved at frivillig betaling og tvangsinnkreving skilles fra hverandre og plasseres i forskjellige organisasjoner.

Eventuell statliggjøring vil medføre betydelige overgangskostnader. Statliggjøring av skatteinnkrevingen vil medføre betydelige overgangskostnader. Det skal etableres nye kontorer med de etablerings, drifts- og planleggingskostnader det medfører. Besparelsene på kommunal side ved å fjerne noen få ansatte i hver kommune, som normalt har kontorfellesskap med den øvrige kommunale administrasjonen, blir minimale. Ansettelse, opplæring og kompetanseoppbygging for nye skatteoppkrevere vil medføre en betydelig utfordring. Statliggjøring av skatteinnkrevingen medfører provenytnap i en periode som vil strekke seg over flere år. Et forsiktig anslag tilsier et provenytnap på 5 milliarder kroner over en 3-års periode dersom skatteinnkrevingen blir statliggjort.

Konsekvensene er ikke utredet. Konsekvensene av eventuell statliggjøring er mangelfullt utredet. Spørsmål som om hvordan en eventuell statliggjøring skal skje – blant annet om dette vil kunne gjennomføres som en virksomhetsoverdragelse – er overhodet ikke berørt i utredningen. Mangelen på analyser og konsekvensvurderinger av eventuell statliggjøring av skatteinnkrevingen er en stor svakhet ved utredningen.

VURDERING:

Gausdal kommune er helt i toppen både i fylket og landet for øvrig når det gjelder å få inn utestående skatterestanser. Hovedårsaken til dette antas å være god kjennskap til lokalsamfunnet og evne til å gå i dialog med skyldnere. En sammenslåing av skatteinnkrevningen til store regioner vil etter all sannsynlighet medføre mindre nærhet til lokalmiljøene. Etter administrasjonens oppfatning vil dette svekke evnen til å få inn en så stor andel av skatterestansene som det som er tilfellet i dag. En statliggjøring av oppgavene vil ut fra dette ikke ha noe positivt resultat for kommunens inntektsgrunnlag.

En statliggjøring av skatteinnkrevningen vil ha til dels store konsekvenser for de kommunale innkreivingsmiljøene. I dag bruke de aller fleste kommunene kompetansen på skatteinnkrevningen også på den rene kommunale innkreivningen. Forsvinner skatteinnkrevningen fra kommunene vil innkreivingskompetansen sannsynligvis også forsvinne.

Det foregår et utstrakt 3-1 samarbeid mellom kommunene Gausdal, Lillehammer og Øyer allerede i dag, blant annet samarbeider kommunene om felles arbeidsgiverkontroll. Statens argument om større fagmiljøer vil kunne ivaretas ved at de øvrige arbeidsoppgavene som skatteoppkreverne har også kan bli gjenstand for 3-1 samarbeid, dersom det skulle være ønskelig. Et slikt miljø vil ikke bli større enn at nærheten til lokalsamfunnet fortsatt kan være til stede.

De funksjonelle tiltakene som er foreslått i utredningen antas å være en forbedring og vil medføre bedre verktøy og muligheter for de som skal drive med innkreivningen. Administrasjonen stiller seg likevel tvilende til forslaget om hyppigere rapportering om betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift. Dette vil medføre en ytterligere belastning for arbeidsgiverne, og administrasjonen foreslår derfor at dagens ordning opprettholdes på dette punktet.

Administrasjonen i Gausdal slutter seg for øvrig til KS sine synspunkter i denne saken og oppfordrer kommunestyret til å gjøre det samme.

Administrasjonen foreslår at det gjøres følgende

innstilling:

Gausdal kommune stiller seg bak KS sine argumenter knyttet til skatteoppkreivningen. Fellesinnkreivningen av skatter og avgifter slik det i dag er organisert, fungerer svært godt, og Gausdal kommune ser ikke noe behov for å gjøre endringer i dette. Gausdal kommune mener derfor at skatteinnkreivningen og arbeidsgiverkontrollen fortsatt skal være et kommunalt ansvar.

Gausdal kommune stiller seg positiv til videreutredning av funksjonelle forbedringstiltak, men anbefaler i den forbindelse at forslaget om hyppigere innrapportering og betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift trekkes og fortsetter som i dag.

Formannskapet behandlet saken, saksnr. 0075/04 den 17.09.2004.

Behandling:

Enstemmig

Vedtak:

Gausdal kommune stiller seg bak KS sine argumenter knyttet til skatteoppkrevingen. Fellesinnkrevingen av skatter og avgifter slik det i dag er organisert, fungerer svært godt, og Gausdal kommune ser ikke noe behov for å gjøre endringer i dette. Gausdal kommune mener derfor at skatteinnkrevingen og arbeidsgiverkontrollen fortsatt skal være et kommunalt ansvar.

Gausdal kommune stiller seg positiv til videreutredning av funksjonelle forbedringstiltak, men anbefaler i den forbindelse at forslaget om hyppigere innrapportering og betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift trekkes og fortsetter som i dag.

Kommunestyret behandlet saken, saksnr. 0082/04 den 30.09.2004.

Behandling:

Behandling:

Enstemmig

Vedtak:

Gausdal kommune stiller seg bak KS sine argumenter knyttet til skatteoppkrevingen. Fellesinnkrevingen av skatter og avgifter slik det i dag er organisert, fungerer svært godt, og Gausdal kommune ser ikke noe behov for å gjøre endringer i dette. Gausdal kommune mener derfor at skatteinnkrevingen og arbeidsgiverkontrollen fortsatt skal være et kommunalt ansvar.

Gausdal kommune stiller seg positiv til videreutredning av funksjonelle forbedringstiltak, men anbefaler i den forbindelse at forslaget om hyppigere innrapportering og betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift trekkes og fortsetter som i dag.

Melding sendt: Finansdepartementet
KS
Støteenheten